A°. 1838. N°. 4.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 6 Januarij.

Bij deze Courant behoort een Vervolg.

Hoe kan Europa eene verdere uitbreiding van politieke vrijheid te gemoet zien?

Deze belangrijke vraag werd onlangs in *De Avondbode* aangeroerd. *De begronding eener werkelijke politieke vrijheid*, volgens den schrijver van het artikel, vroeger aan het blinde regt des sterkeren ter beslechting overgelaten, scheen hem thans voor den regterstoel der rede gebragt te zijn: om dezelve grondig te beantwoorden, moet men, door middel van een wijsgeerig onderzoek, het verband tusschen de gevolgen en oorzaken van onderscheidene, vaak eeuwen van elkander verwijderde, gebeurtenissen opsporen. — Daarop uit de schrijver eenige denkbeelden, die de onze niet zijn, doch wier bestrijding wij hier onnoodig achten, als behoorende dezelve meer tot het bespiegelend gedeelte der staatkundige geschiedenis.

Zoo zegt de schrijver b. v.: »De volksverhuizingen, de middeleeuwen en de kruistogten waren de onvermijdelijke voorwaarde van Europa's toekomstige beschaving en burgerlijke vrijheid; en zoo lang het geslacht in oorspronkelijke kracht bleef bestaan, ging de ontwikkeling hunner beschaving met die hunner politieke vrijheid hand aan hand."

Alles is middel in de hand der Voorzienigheid. En in dien zin kan men *alles*, wat eene gebeurtenis voorafgaat, als daartoe dienstig beschouwen. Maar waarom gesproken van *onvermijdelijke voorwaarde?* De schrijver zal ons toestemmen, dat de Voorzienigheid ook andere wegen had kunnen kiezen dan volksverhuizingen en kruistogten. Waarom, verder, de volksverhuizingen de voorwaarde genoemd der beschaving, daar dezelve toch [illegible] Waarom volksverhuizingen, middeleeuwen, kruistogten, de onvermijdelijke voorwaarde van *burgerlijke vrijheid* geheeten? daar, menschelijk gesproken, de burgerlijke vrijheid, op andere wijzen, veel meer had kunnen gevestigd worden. De schrijver vergeet niet, dat het ontluiken der burgerlijke vrijheid in de 12de en 13de eeuw weder onderdrukt werd door de onbeperkte monarchie. [illegible] eene groote, eene ontzettende gebeurtenis als een overgangsmiddel beschouwen, als hetgeen wat in de natuur een onweder heet, — wij zouden wijzen op de Fransche revolutie; daaruit, dunkt ons, zou men Europa's hedendaagsche en toekomstige beschaving en burgerlijke vrijheid logischer afleiden.

Maar gaan wij verder. Op de boven aangehaalde woorden laat de schrijver volgen: »Deze oorspronkelijke kracht der karakters, welke het voorgeslacht zoo uitstekend kenmerkte, is echter door weelde, handel, kunstvlijt, en daardoor te weeg gebragte misverhouding van de onderscheidene standen der maatschappij, verloren gegaan, en wij zien dienvolgens het tegenwoordige geslacht tot eenen graad van verslapping, verbastering en nietigheid verzonken, welke eenen onoverkomelijken slagboom tegen alle verdere uitbreiding van politieke vrijheid schijnt daar te stellen." Dat weelde tot ligchamelijke en zedelijke verslapping leidt, geven wij gaarne toe. Maar waarom aan handel en kunstvlijt die verslapping mede toegeschreven? Beschouwt de schrijver weelde als *noodwendig gevolg* van handel en kunstvlijt? Waarschijnlijk niet; want dan zou hij ons tot het boschleven moeten willen terugbrengen, gelijk weleer ROUSSEAU, wiens tijd voorbij is.

Door een zeer donker glas ziet de schrijver het tegenwoordige geslacht; men hoore:

»Terwijl wij alom bij de geringere klasse ruwe, ongebondene begeerten ontmoeten, welke, bij de minste verslapping van den toom der wetten, met eene ontembare woede naar dierlijke bevrediging voorthollen, leveren de beschaafdere klassen geen minder droevig schouwspel van ontzenuwing en ontaarding op, hetwelk zoo veel te meer moet bedroeven, omdat die gebreken uit de beschaving zelve hunnen oorsprong ontleenen. De hoogere klassen verheffen zich, wel is waar, niet ten onregte op hunne verstandelijke beschaving, maar deze oefent schier geen den minsten invloed op de zedelijkheid uit; terwijl de valsche welvoegelijkheid der zeden het zekerste kenmerk van hun verval is."

Dit is droevige miskenning. Bij de allergeringste klasse der maatschappij, en dan hoofdzakelijk in de groote steden, zal men den diep gevallen mensch [illegible] moeten betreuren. Maar te zeggen, dat men *alom* bij de geringere klasse ruwe, ongebondene begeerten ontmoet, welke, bij de minste verslapping van den toom der wetten, met eene ontembare woede naar dierlijke bevrediging voorthollen, — dit is een droombeeld, geenszins, God dank! op Nederland toepasselijk. Dit was de taal van een gekrenkt hart of ziekelijk gestel; anders zou het godslastering wezen. De geringere klasse door ruwheid, de hoogere door beschaving, allen beneden het redelooze dier gezonken! De hemelsche vonk, door de Heilige hand in het menschelijk hart geworpen, zoo verslijkt! . . . . Waartoe dan zulk gespuis op aarde?

Doch al ware die voorstelling zoo juist, als zij verkeerd is, — wat doet dan hier de *verslapping van den toom der wetten?* Wij houden den schrijver, dien wij bestrijden, voor opregt; het is hem niet te doen om met de gewone, valsche tegenwerpingen te verschrikken. Waarom dus de verslapping van den toom der wetten in verband gebragt met de uitbreiding der burgerlijke vrijheid? De burgerlijke vrijheid toch, de *wezenlijke* namelijk, is *onbestaanbaar* zonder den toom der wetten. Hoe meer men willekeur en onderdrukking tegengaan wil, hoe sterker men de wetten moet maken; niet sterker slechts dan *altijd* uitvoerbaar. Hetgeen de voorstanders van burgerlijke vrijheid willen is, niet het volk van de wetten te ontslaan, maar ook de vorsten aan dezelve te binden. De wet zij zoo streng, zoo bloedig zij wil, men is vrij zoodra men *slechts aan de wet* gehoorzaamt; *slechts door de wet* kan worden verpligt. Want de wet is de redelijke wil van *allen*; die tot handhaver, maar tot eersten dienaar tevens, moet hebben *den vorst*.

»Gelukkig dus voor Europa," willen wij met den schrijver zeggen, en voor het menschelijk geslacht, wiens zedelijkheid, verre van gelijk hij beweert, te zijn gezonken, in deze eeuw veel hooger staat dan in menige andere: — »Gelukkig voor Europa, dat zich in de vorming der constitutionele monarchiën een middel voor hetzelve opdoet, om niet slechts de ongunstige uitkomsten af te wenden [illegible] bedreigen, maar ook eenen, daardoor, eenen waarborg voor den voortduur van deszelfs politiek leven, bij gevolg voor deszelfs voortgang in beschaving en vrijheid, te verwerven. De constitutionele monarchie, door de volksvertegenwoordiging gerugsteund, door eene grondwet [illegible] vergeten) en door het vertrouwen aller weldenkenden geschraagd, is alleen in staat de bestaande regten te beschermen, de gebrekkige raderen der staatsmachine van lieverlede door betere te doen vervangen, zonder dezelve aan het gevaar van stilstaan bloot te stellen, den geest van insurrectie te breidelen, en het politieke leven op te wekken en uit te breiden." Zoo ver het werk van den staatsman. De bekrooning behoort der Voorzienigheid.

RUSLAND.

Petersburg, 23 *December*. De reede van *Kroonstad* is thans geheel met ijs bedekt, en alle scheepsvaart is derhalve gestaakt moeten worden.

DUITSCHLAND.

Hanover, 25 *December*. Z. M. de koning schijnt zeer bedroefd over de voorvallen te Gottingen. Z. M. is sinds eenige dagen ongesteld en verlaat zijne kamer niet; evenwel is er van deze ongesteldheid geen officieel berigt gegeven. — Men houdt zich thans ijverig bezig met de noodige voorbereidende werkzaamheden tot bijeenroeping der standenvergadering.

Lubek, 26 *December*. Naar men verneemt, wordt ook hier een adres aan de zeven Gottingsche professoren opgesteld.

— Ook uit [illegible]burg is er door zeven der aanzienlijkste en beschaafdste inwoners een [illegible] adres aan de bekende zeven Gottingsche hoogleeraren gezonden.

Wiesbaden, 29 *December*. Ten gevolge eener hier gehoudene zamenkomst van de respective spoorweg-committé's uit Frankfort, Maintz en Wiesbaden, zijn eindelijk de nog bestaande hindernissen uit den weg geruimd.

PRUISSEN.

De *Kölnische Zeitung* van den 3den Januarij behelst eene uitnoodiging van een committé aan de vrijwilligers van 1813, 1814 en 1815, krachtens den oorlogskreet van 3 Februarij 1813, om den 3den Februarij aanstaande, te Keulen, een herinneringsfeest aan die 25 jaren geleden gebeurtenis te viere.

OOSTENRIJK.

Weenen, 28 *December*. Eerstdaags zullen er verscheiden hof beambten naar Miliaan vertrekken, om nopens de Lombardische krooning de noodige voorbereidselen te maken. — Van nu af aan zal de tusschen Weenen en Triest ontworpen spoorweg ijverig behartigd worden, en [illegible] aanstaande voorjaar ten uitvoer worden gebragt.

ENGELAND.

Londen, 2 *Januarij*. Er zijn gisteren nadere berigten uit Kanada tot den 4den December ontvangen. Zij luiden over het algemeen zeer gunstig en stellen de door den kolonel *Wetherall* bij zijnen aanval op St. Charles behaalde overwinning voor, als oorzaak te zijn geweest, dat de rebellen in hunnen gang aan het wankelen gebragt, en velen derzelven naar hunne haardsteden teruggekeerd waren.

Brieven van Lissabon, tot den 25sten December, berigten, dat den 18den December aan de cortes eene conceptwet was voorgesteld geworden, voor de uitgifte van schatkistbons ten bedrage van 3000 contos, ontvangbaar in alle staatsbelastingen, behalve voor het tabaks-contract. De cortes hebben intusschen de plannen van den minister van financien niet geratificeerd.

— De volgende opgave geeft een' vrij juisten staat der troepen, welke naar Kanada bestemd zijn, en die naar Halifax zullen worden overgebragt, zoodra de middelen van vervoer zullen gereed zijn: een regiment kavallerie, gebragt op 450 man; 93ste regiment Hooglanders, 600 man; brigade Guards, 2,000; 65ste regiment uit de West-Indiën, 600; 23ste fuseliers en 71ste ligte infanterie, 1,200. Waarbij gevoegd de vroeger gemelde versterking van al de reeds in Kanada gestationeerde regimenten, ten bedrage van 900 man, maakt zulks een totaal van 5,750.

Het 11de en 73 regiment, uit de Middellandsche zee oponthoden, zullen te Gibraltar blijven, ten einde aldaar instructiën te verbeiden, ingevalle derzelver dienst in Kanada mogt gevorderd worden. De Inconstant is reeds naar Cork vertrokken. Dadelijk bij de aankomst aldaar, zal dezelve 250 manschappen van het 93ste Hooglanders aan boord nemen. Het overige van het regiment zal, zoo spoedig de schepen slechts gereed zijn, vertrekken. Men zegt ook, dat twee kompagniën artillerie bevel hebben ontvangen, naar dezelfde bestemming te vertrekken.

FRANKRIJK.

Parijs, 1 *Januarij*. Heden ter gelegenheid van het nieuwe jaar, hebben de gewone receptien ten hove plaats. — De commissie van het adres is heden niet werkzaam geweest.

— Men houdt het er vrij algemeen voor, dat het adres in antwoord op de koninklijke aanspraak aan de onzekere houding, waarin de kamer van afgevaardigden nog verkeert, een einde kan maken. In de kamer bevindt zich thans een groot aantal nieuwe gedeputeerden, die, met den vorm der discussiën onbekend zijnde, een naauwkeuriger inzigt in de zaken verlangen, alvorens zich uit te laten en partij te kiezen.

— Terstond na de aanbieding van het adres van antwoord zal de minister van financiën het budget over 1839, waaraan sedert zes weken druk op het oorlogsministerie gearbeid wordt, aan de kamer voorleggen. Men zegt dat de raming van 1839 een vijftig millioen hooger dan die over 1838 is. Tot dekking zou de minister de supplementaire credieten over 1837 en 1838 aanvragen, om tevens de kosten te vinden voor het blijvend bezit van Constantine. De wensch wordt uitgedrukt, dat de kamer dit jaar vroeger dan vorige jaren met de discussie der begrooting aanvange; vooral nu, gelijk men zeker gelooft, het vraagstuk van de conversie der 5 pCt. renten zal ter spraak gebragt worden, waardoor de geheele raming eene wijziging kan ondergaan.

Parijs, 2 *Januarij*. Ter gelegenheid der nieuwjaars-voorstellingen ten hove, heeft de graaf *d'Appony*, uit naam van het diplomatiek ligchaam, den koning de volgende toespraak gehouden:

» Het diplomatiek ligchaam, steeds verblijd aan U. M. zijne gevoelens van eerbied en zijne wenschen aan te bieden, grijpt met geestdrift de gelegenheid van den nieuwjaarsdag aan, om haar daarvan de vernieuwde hulde toe te brengen. Persoonlijk verheug ik mij, geroepen te zijn tot de eer, om deze gevoelens aan U. M. uit te drukken.

» Het verloopen jaar is vruchtbaar geweest in redenen tot verheuging voor het hart van U. M. als koning en als vader; eene dubbele echtverbindtenis in den boezem van hare doorluchtige familie, Frankrijks rust en voorspoed, de voortdurende eensgezindheid onder de kabinetten, en de instandhouding van den Europeschen vrede, dit zijn, Sire, de daadzaken op welke het U moet genoegen baren, uwen geest te doen verwijlen, en welke wij ons verheugen, U te mogen herinneren wegens het roemvolle aandeel, hetwelk daarvan aan de hooge wijsheid van U. M. toekomt.

» Het behage U, Sire, deze hulde aan te nemen, tevens met onze opregte en eerbiedige wenschen voor het bestendig geluk van U. M. en voor dat van Uw doorluchtig gezin."

Lodewijk Filips heeft geantwoord:

» Het diplomatiek ligchaam weet niet met welk een genoegen ik de uitdrukking der wenschen ontvang, welke het mij met de intrede van iederen nieuwen jaarkring toebrengt; en hoe aangenaam het mij is, zijne gelukwenschen te ontvangen voor den aanwas van Frankrijks welvaart en voor de duurzaamheid dier goede verstandhouding tusschen de gouvernementen, die den grondslag en tevens den waarborg van den wereldvrede uitmaakt. Hoe meer de jaren des vredes zich verlengen, des te meer ontwikkelen zich de weldaden der rust en der veiligheid, en des te meer ook waarderen de volken de voordeelen der hooge staatkunde die hun daarvan het genot heeft gegeven. Het is een geluk voor mij, tot haar welslagen te hebben mogen medewerken. Alles vereent zich dus, om mij het vertrouwen in te boezemen, dat het nieuwe jaar zoo gelukkig zal zijn, als gij het mij doet voorzien. Het nu afgeloopen jaar heeft, gelijk gij het zegt, zeer groote genoegens aan mijn vaderhart geschonken, en ik ben innig getroffen over hetgeen gij mij wegens de dubbele echtverbintenis, die in mijn gezin heeft plaats gehad, hebt te kennen gegeven."

BELGIE.

Brussel, 3 *Januarij*. In de zitting van gisteren deed de heer *d'Hoffschmidt* aan den minister van buitenlandsche zaken de vraag, of het waarheid was, gelijk het *Journal des Débats* had gezegd, dat koning *Lodewyk Filips* de naar de grenzen gezonden troepen had teruggeroepen; voorts of het gouvernement, wanneer de zaak van het Grünenwald geheel vereffend is, insgelijks de troepen, die zich op dit oogenblik in het Luxemburgsche bevinden, zal doen terugkomen, ten einde den last te verminderen, waarmede dat ongelukkige gewest buitengewoon is bezwaard. De minister antwoordde, geene officiële mededeeling van het door het *Journal des Débats* gegeven berigt ontvangen te hebben; dat de houthak in het Grünenwald volkomen was geschorst; maar dat de terugroeping der naar het Luxemburgsche gezonden krijgsmagt eene kwestie was, welke door het gouvernement zoude worden onderzocht en waaromtrent hij dus voor het oogenblik geene uitlegging konde geven.

Daarna ging de kamer weder voort met de beraadslagingen over het budget van oorlog.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 3 *Januarij*. Door Z. M. zijn benoemd tot referendarissen bij het kabinet des konings, de kamerheeren *A.* baron *Snouckaert van Schauburg* en *E.* graaf *van Bylandt*.

— Bij koninklijk besluit van den 22sten December jl. is het verzoek, aan Hoogstdenzelven gedaan namens de gezamenlijke deelhebbers in de te Middelburg gevestigde Nederlandsche maatschappij van veeverzekering, ingewilligd, en mitsdien aan hen een nader uitstel voor den tijd van één jaar, ingegaan den 8sten November jl., voor de plaatsing der thans nog onuitgegevene zes-en-vijftig aandeelen in deze maatschappij, onder gehoudenheid van de zijde der deelhebbers, om, na afloop van dat tijdvak, van deze administratie nader verslag deswege in te zenden; blijvende voorts de verdere bepalingen van Zr. Ms. besluit van den 8sten November 1835 (*Staatsblad n°.* 29), houdende bekrachtiging van deze maatschappij en goedkeuring van de daarvoor vastgestelde statuten, gehandhaafd en van volle kracht en waarde.

— De Brusselsche bladen behelzen de aanspraken aan vorst *Leopold* en de onderscheidene antwoorden door dezen, ter gelegenheid van het nieuwe jaar, gegeven. Dezelve houden niets opmerkelijks in. Aan de deputatie der kamers gaf vorst *Leopold* te kennen, dat de wolken, die in het laatst des vorigen jaars den staatkundigen horizont schenen te benevelen, weder afgetrokken schenen.

Mengelwerk.

Verkiezingen in Frankrijk en in Engeland; derzelver invloed en laatsten uitslag.

Sedert de slag van Waterloo den vrede aan het vasteland heeft teruggegeven en voor Groot-Brittanje de havens weder heeft opengesteld, schijnen de volken stilzwijgend te zijn overeengekomen, om dezen zoo duur gekochten vrede te handhaven. Afschrik van den oorlog, behoefte aan rust, ziedaar het tegenwoordige karakter van de Europische beschaving. Het doel van aller inspanningen is thans niet meer roem of overwinning, maar verzameling van rijkdom, door middel van verbeteringen in de industrie. Wij hebben eindelijk geleerd welk voordeel die met zoo veel geestdrift ondernomen oorlogen, en waarvan de volken lang berouw gevoelen, aanbrengen. Weleer voerde geestdrift voor eerebewijzen en zucht tot roem de volken naar het slagveld; thans hebben de behoeften aan genieting en de ontwikkeling van den publieken geest aan dit moordende spook deszelfs begoocheling ontnomen. Wij zoeken overwinningen, welke ons minder duur te staan komen; wij hebben behoefte aan overwinningen, welke niet behoeven te worden gekocht met het bloed onzer zonen, en waarvan de voordeelen tegelijk ons welzijn en onze genoegens kunnen verhoogen.

Vooral is deze neiging zigtbaar bij volken, welke onder eenen vertegenwoordigenden regeringsvorm leven: daar kan niets den politieken geest onderdrukken; dezelve treedt er te voorschijn met al deszelfs kracht en nadruk. Zweedsche *Shortings*, Zwitsersche landdagen, kamers van vertegenwoordigers in België en in Frankrijk, het Engelsche parlement, tot zelfs de vergaderingen der Cortes, ademen allen dezelfde zucht naar vrede, dezelfde bezorgdheid voor materiële belangen, en dezelfde afkeerigheid van de rampen van den oorlog. Toen de omwenteling van 1830 uitbarstte, toen het democratische beginsel, gedurende vijftien jaren onderdrukt door het heilige verbond, deszelfs vlugt hervatte, verwachtte men eenen algemeenen oorlog: de troonen waggelden; de volken begonnen hunne magt te herkrijgen. En, wat heeft er plaats gehad? Na de eerste oogenblikken van opgewondenheid, heeft men zich overal, ijveriger dan ooit te voren, onledig gehouden, met inwendige verbeteringen daar te stellen, met financiële

ontwerpen, met wegen en vaarten. In het oog springende les voor despoten en volstrekte alleenheerschingen. Naarmate het radicalismus tot het bestuur naderde, werd het omzigtiger en minder absoluut in deszelfs beginselen, terwijl de behoudende partij genoodzaakt werd te erkennen, dat men de bestemming van eene natie geenszins aan het verledene kan kluisteren, en dat de staatkunde met de verschillende tijden en omstandigheden moet veranderen.

De weg eenmaal ingeslagen zijnde, hebben de beide uiterste partijen zich laten medeslepen, en thans heeft de verstandelijk hervormende partij alleen de overhand in Europa. De bijna gelijktijdige verkiezingen in Engeland, Frankrijk en Spanje versterken nog deze meening; dezelve zijn alle ten voordeele van vooruitgang en gematigdheid uitgevallen.

Zonder twijfel vertoont de uitkomst van eene algemeene verkiezing zelden de individuële meening der kiezers; maar het is de uitdrukking van de meest algemeene denkwijze der menigte. Wel is waar, vertoonen zich bij deze volkstooneelen de onwetendheid in al derzelver leliikheid, de dwaasheid in haren trotsch, de veilheid in al hare onbeschaamdheid, de dronkenschap met hare schande en uitspattingen. Het is eigenbelang, bedrog, zinnelijkheid: maar wat doet zulks af; dringt innig door in deze bewegingen zelven, welke u tegen de borst stuiten, ligt het kleed daarvan op, — en liefde voor het vaderland, voortgang van beschaving vertoonen zich aan uwe oogen. Deze heffe des volks, waarvan u de onstuimigheid verschrikt, en waarvan de lompheid u een reden van verachting is, verbergt in zich eene bron van algemeene welvaart. De talenten worden opgewekt, vaderlandsliefde ontwaakt. Het geen de menschheid het meest tot eer verstrekt, heeft, om zich in deze wereld te doen gevoelen en om zich te kunnen ontwikkelen, behoefte aan vermenging en vereeniging met beweegredenen en denkbeelden van eene geheel andere soort. Het beteekent reeds zeer veel, dat dergelijke denkbeelden ontwaken en bij ons voortduren. Laten wij dezelve aankweeken en beschermen met liefde daarvoor. In dezen strijd der partijen ontwikkelt zich de kracht; eigenbelang en vaderlandsliefde worstelen in het openbaar; en zoo de gebreken van ons geslacht zich daarbij bloot vertoonen, deszelfs goede hoedanigheden blinken daarbij uit, en de algemeene bekendheid, welke dezelve verkrijgen, door de openbaarheid van het tooneel, waar zich dezelve vertoonen, geven daaraan meer magt en moed. Maakt u dus niet bevreesd voor deze opschudding van eenige dagen, voor dit volksbewegen, voor deze hoorende wanorde; gaat verder, ziet wat spoedig daarvan achterblijft. Zonder twijfel, beginselen van staatshuishoudkunde worden er slecht verstaan; begoochelingen zijn er talrijk; vooroordeelen blijven bestaan: — maar ziet welke materialen te midden van dezen chaos ontstaan; het zijn beginselen van orde en verbetering.

In spijt van zich zelven, laten de voorstanders van het absolutismus zich medeslepen door den geest van beschaving, welke hun in den weg staat en van alle kanten belegert. Het is iets, dat bewondering verdient, zoodanig eene beweging, waartegen men niets in den weg kan stellen: de tegenstanders daarvan werken haar mede in de hand, zoo wel door hunne pogingen om dezelve te onderdrukken, als door hunne kunstgrepen om dezelve krachteloos te maken. Men ziet staatsmannen, wier beginsels alle dwalingen zijn, het werk der vrijmaking en des vredes bevorderen, even als de blinden, welke hunne taak afmaken uit noodzakelijkheid of uit gewoonte.

De beide landen, welke aan het hoofd der Europische beschaving staan, Frankrijk en Engeland, gaan met ongelijke en somtijds onzekere schreden voorwaarts op den weg van den vertegenwoordigenden regeringsvorm. Maar de oogenschijnlijke overeenstemming, welke de oppervlakkige beschouwer tusschen Frankrijk en Engeland ontdekt, verbergt meer dan één groot verschil. Laten wij beproeven dit onderscheid te bepalen, door het verkiezingsstelsel der beide landen, deszelfs jongste uitkomsten en waarschijnlijke toekomst te vergelijken: een onderzoek, dat geheel onze aandacht waardig is.

In Frankrijk schijnt ons de vraag over de verkiesbaarheid en het stemregt, als het ware eene prooi der partijen geworden zijnde, sedert 1830, zeer onvolledig te zijn behandeld. Deze beweert, dat de geheele massa van het volk het regt heeft om deszelfs vertegenwoordigers te kiezen: gene houdt vol, dat elk der individus, welke deze massa daarstellen, insgelijks als vertegenwoordiger verkiesbaar is. Wederom anderen zeggen, het kiesregt is geen privilegie, maar slechts eene openbare betrekking, door het kleinste gedeelte ten nutte van het grootste uitgeoefend; voorzeker alle zeer onvoldoende oplossingen eener zoo ingewikkelde vraag, volstrekte uitkomsten, welke niet overeenstemmen met de ware staatkunde, die ontstaat door opmerking en ondervinding. Welke is de zedelijke en verstandelijke toestand van Frankrijk? — In welke omstandigheden bevindt zich hetzelve? Zietdaar, hetgeen behoort te worden onderzocht; want theoriën beteekenen niets bij noodzakelijkheid en daadzaken.

Vóór 1830 vereenigde de kroon alle magten in zich. Erfelijke pairs benoemende, ministers, prefecten, algemeene en gemeente-raden aanstellende, uitstelde dezelve met voordeel tegen de kamer der afgevaardigden, de eenige magt door verkiezing daargesteld, maar nog verminkt door de dubbele stem, en het voorregt, hetwelk de koon zich voorbehield, om zitters der kieskollegiën te benoemen. Het nationale budget bleef onderworpen aan eene fictieve controle, en het partikuliere budget was hoegenaamd aan geene controle onderworpen.

Ten gevolge van de Julij-omwenteling zijn alle stellingen, door het gouvernement geusurpeerd of door het volk aan hetzelve betwist, eene prooi van volksverkiezing geworden. De kamer der afgevaardigden verkreeg het regt van initiatief, hetwelk aan dezelve bij de constitutie van 1814 was geweigerd. De omstandigheden bekleedden dus deze vergadering, welke voorheen van alle wezenlijk gezag ontdaan was, met eene constitueerende magt. Ziedaar dezelve belast met de daarstelling van een charter, en van eene dynastie. De natie rigt zich in massa op, stelt eene burger-armee daar, en waakt zelve voor het behoud van het nieuw geborene Frankrijk. Verkiezing is het sacramentele woord van de verjeugde wetgeving. Boven de uitvoerende magt zweeft de *opinie* (openbare meening), eene geheel nieuwe kracht; de ware afgevaardigde der maatschappij. Zonder juist volstrekt alle belangen te doen kennen, zonder de strikte toepassing van hetzelfde beginsel overal op te leveren, vermeerdert het in Frankrijk bestaande verkiezingsstelsel, hetwelk men in alle trappen der staatsregeling wedervindt, in de nationale garde, in de gemeente-raden en der departementen, en eindelijk in het eigenlijk gezegde kiesligchaam, zoo veel slechts mogelijk is, de waarborgen der vrijheid.

Wat is de nationale garde? eene gewapende democratie, met behoud van al hare kracht en onderworpen aan eene tucht, welke hare magt verdubbelt. Alle Franschen, met uitzondering der magistraatspersonen en de tot onteerende straffen veroordeelden, moeten bij de nationale garde dienen, van hun twintigste tot hun zestigste jaar. Werklieden, kunstenaars en dienstboden, welke het onstuimigste gedeelte van deze democratie uitmaken, behooren tot de reserve en worden slechts opgeroepen in gevallen van burgeroorlog of invallen van vreemden. De gewone dienst wordt waargenomen door burgers, die belasting betalen, twintig jaar of meer oud zijn en die zich zelven moeten kleeden, door den staat gewapend, ingedeeld in kompagnien, bataljons, legioenen, aan wier vaderlandsliefde de bescherming der grondwet is toevertrouwd. Deze groote menigte gewapende burgers kiest hare eigene officieren van minderen rang bij directe verkiezing, en de hoogere officieren door eene middellijke verkiezing, vereenigd met de koninklijke bekrachtiging.

Deze wet heeft de dusdanige ... In 1832 werden er 1,947,846 bij de reserve geplaatst, en bij de gewone dienst 3,781,306 nationale garden, hetgeen een totaal van 5,729,052 gewapende burgers opleverde. De vrees voor burgeroorlog deed terstond de organisatie van de nationale garde in 2,482 gemeenten, tot 17 verschillende departementen behoorende, uitstellen. In November 1832 werden 390 van deze gemeenten gemagtigd tot de oprigting derzelven. En thans kan men het getal der opgeschrevenen bij de nationale garde berekenen op 6,000,000.

Verbeeldt u zulk eene talrijke bevolking, van geweren voorzien, verspreid over 37,000 gemeenten van Frankrijk, en gelijkelijk om de drie jaren hun kiesregt, een waar republikeinsch beginsel, uitoefenende. In dit oogenblik van crisis vervult de hoogste magt van den staat de rol van kandidaat, en onderwerpt zich aan de stem van de volksmagt. In 1833 bestond de organisatie in de steden alleen uit 86 legioenen, dat is 229 ingelijfde bataljons en 587 andere oningelijfde bataljons. Op het platte land bestond zij uit 12,124 afzonderlijke kompagnien en 4,025 onderdeelen van kompagniën, in het geheel 1,871,073 man uitmakende. De instellingen van dezen aard in de kantons telden op hetzelfde tijdstip 34 legioenen, bestaande uit 148 bataljons of eskadrons en 2,218 afzonderlijke bataljons, te zamen 1,823,928 man. Bij 20 officieren of onderofficieren op de honderd man, komt men tot een resultaat van 700,000 burgers, bij verkiezing met militaire rangen bekleed: intusschen heeft deze democratie, meesteresse geworden van zulk eene groote magt, nog geenszins den tijd gehad, om dien graad van beschaving te erlangen, welke de uitoefening van deze magt doet onderstellen. „*La bonne volonté n'a manqué nulle part*," zeide de heer D'ARGOUT in zijn rapport, „*mais on a manqué de sujets propres à compléter les organisations*." Alzoo blijkt het, dat de nationale garde de nationale opvoeding verre vooruit is, en dat de inrigting de behoeften van het volk overtreft.

Men ziet al de gevaarlijke en al de beschaving belemmerende beginselen van eene menigte, ... bij de oorlogen van de revolutie, en door de conscriptie voortgezet, volmaakt zich spoedig bij den invloed van de nationale garde. De kunde, welke er voor den rang van onderofficier gevorderd wordt, is te gering, dan dat niet ieder dezen rang zoude zoeken te bereiken. (*Vervolg hierna.*)

Eene en andere vraag ter gelegenheid der aangekondigde benoemingen voor de Polder-directiën in deze provincie.

(*Ingezonden.*)

Bij de door den druk openbaar gemaakte lijsten van de benoemde leden der polderbesturen worden zorgvuldig de adellijke titels der benoemden vermeld (1), doch, slechts bij eene enkele uitzondering, is in dezelve het steeds gebruikelijke woord Mr. voor de namen der benoemde leden, die door hunnen akademischen graad tot het voeren van dien titel regt hebben, bijgevoegd. Bij de nu onlangs in de *Staats-Courant* aangekondigde benoeming van Plattelands-burgemeesters in deze provincie, neemt men hetzelfde waar. Men vindt hetzelfde bij de ...

ding, b. v. in den Zutphenschen almanak (die toch waarschijnlijk zijne kennis uit narigten of lijsten van het provinciaal gouvernement ontleenen zal) van leden der algemeene en gedeputeerde staten der provincie, en terwijl baronnen en jonkheeren, die door de *steden* en het *platteland* gekozen zijn, naauwkeurig in hunne adellijke betrekking (hoezeer deze *daar* geheel niet te pas komt) vermeld worden, wordt wel aan den griffier, maar aan geen enkel lid der staten de titel van Mr. toegekend. De nu benoemde dijkgraven van Overbetuwe, Nederbetuwe, Maas en Waal en Bommelerwaard, zijn Mrs. in de regten, zonder dat dit vermeld wordt, doch van den, tot dijkgraaf in het rijk van Nijmegen benoemden, op het Loo wonenden, intendant van 's konings paleizen, is diens grafelijke titel zorgvuldig bijgevoegd. Aan éénen enkelen der, op bovengenoemde lijsten vermelden, wordt de onderscheiding van Mr. gegeven, namelijk aan den benoemden dijkgraaf van Maas en Waal, niet bij de vermelding dier benoeming, maar *daar*, *waar* deze als tevens benoemd poldermeester van den, onder Maas en Waal gelegenen Drutenschen polder, voorkomt, het geen bijna zou doen denken, dat, uit hoofde van het niet zeer vereenigbare dier twee betrekkingen, men bij de *benoeming*, in de laatstgemelde een ander persoon gezien heeft. — Wat mag toch wel de reden zijn van het boven aangeduide verschil? Onmogelijk toch kan dezelve hierin gelegen zijn, dat voor deze provincie uitsluitend van adellijke rangen, of van verdiensten, van voorouders ontleend, zouden worden aanschouw genomen, en dat eigene verdiensten en de maatschappelijke rang, dien men *zich zelven* verworven heeft, meer op den achtergrond zouden staan. — De aangeduide onnaauwkeurigheid intusschen zou aan zulke vermoedens voedsel kunnen geven.

Eene andere vraag is: wat mag toch wel de reden zijn, dat, terwijl bij de in 1825 gedane keuze van hoofd-ingelanden, daartoe door den koning benoemd zijn de eerstgeplaatsten op nominatiën, voor ieder lid ten getale van drie personen opgemaakt door kiezers, die uit en door de geërfden waren benoemd, nu de algemeene inrigting van het personeel der polders, zelfs in de dorps-polders, geschiedt zonder eenige voordragten uit den boezem dier polders, en alleen, — zoo het schijnt, — ten gevolge van opgaven van eenige begunstigden? Het is waar, het reglement *vordert* dit niet; maar evenmin was in 1825 de regering in derzelver keuze aan voordragten gebonden. Daarbij, hoe is het mogelijk, dat, bij een zoo groot personeel, als welk hier wordt gevorderd, de inviduele geschiktheid, vooral in de kleine polders, grondig heeft kunnen worden beoordeeld? Zijn de geërfden, uit hoofde van derzelver belang, nevens zakelijke en persoonlijke kennis daartoe niet het meest geschikt? Zijn zij het ook niet, die het meest juist kunnen beoordeelen, wie als secretaris het best hulp kunnen verleenen; aan wie de ontvangsten van den polder het veiligst kunnen worden toevertrouwd? Is het dan billijk, dat die geërfden, zelfs ambtenaars, die, zonder bepaling van aftreding, — dus zoo het schijnt voor het leven, — benoemd worden, als geschenken van het hooger bestuur ontvangen? Is het behoorlijk, dat tot die, vooral bij daargestelde combinatiën, winstgevende betrekkingen, geschikte en daartoe genegene voorwerpen in den polder voorbijgegaan, en aan den polder vreemden, die alle invloed en vertrouwen missen, en soms meer dan een uur van den polder verwijderd wonen, benoemd worden, zoodat het den schijn heeft, alsof die benoemingen gedaan werden, minder in het belang van den polder, dan ten behoeve van den persoon, die benoemd is?

Alle deze vragen rijzen bij het vernemen der gedane aanstellingen. Buiten twijfel zullen die behoorlijk kunnen worden opgelost, maar des al niet te min en evenwel nogtans zou de ontevredenheid, die deswege hier en daar heerscht, vermeden, en de gang der zaken er zeker niet door verslimmerd of belemmerd zijn, indien de voordragten, zoo veel mogelijk, van de geërfden zelven waren uitgegaan. Ook zouden dan voorzeker vele keuzen niet zoo zonderling en tegen alle berekening zijn uitgevallen, gelijk nu hier en daar het geval is. Het reglement intusschen, welks geboorte zoo vele overleggingen en zorgen gekost heeft, zal alsnu onder uit opzigt en bestuur de wijde wereld intreden. In het koninklijk besluit van den 23sten September ll. waarbij deszelfs in werking brenging is bepaald, leest men, dat aan de provinciale staten in derzelver eerstvolgende gewone vergadering een verslag omtrent de werking van het reglement zal worden aangeboden, ten einde Hun Edel Groot Achtbaren in de gelegenheid te stellen, om daarna zoodanige wijzigingen *voor* te *dragen* als met de verkregene ondervinding mogt blijken wenschelijk te zijn. — Hoe moet dit verslag in de wereld komen? wie zal het geven? wie er de ingrediënten toe leveren? zullen *nu* (zou dit ook meer doelmatig *vóór* de invoering geweest zijn) de onderscheidene polder-besturen worden uitgenoodigd hunne bedenkingen te leveren? zullen die onderscheidene bedenkingen *stuksgewijze* aan de beraadslagingen der staten worden onderworpen, — of zal de voordragt der staten weder eenig en alleen bestaan in de goedkeuring of verwerping eens af en in het geheel van het rapport, eener door den heer gouverneur benoemde commissie, zoo als in de staten vergadering tot hiertoe deze wijze van beraadslaging gevolgd is, zonder welke vooral vele nu ook in het reglement overgeblevene leemten en gebreken, van redactie zelfs, zouden zijn vermeden of opgeheven, en bij het volgen van welke, zonder het toestaan van eenige amendementen, de beraadslagingen steeds omslagtig en onvolledig blijven moeten, ja geene eigenlijke beraadslagingen heeten mogen.

(1) Volgens het constitutionele redactie valt hiertegen niets in te brengen. De adel is wettig erkend, en heeft het regt om te vorderen, dat men hem in alle officiële stukken deszelfs titels geve. Maar de gepromoveerde heeren op de vermelding van hunnen titel van Meester in de regten kunnen zij zulks eveneens vorderen; en vermaal het hun waarschijnlijk niet volgen. Red.

Burgerlijke Stand

TE ARNHEM:

Getrouwd: 3 Jan. H. Gebbink met E. Schmitz.
Bevallen: 2 Jan. H. van Huik, geb. Freriks, D.
Overleden: 1 Jan. M. H. Wildenbeest, 1 j. — 2 Jan. J. Hubink, 55 j. E. Diederiks, 11 d.

Waterhoogte voor Keulen.

2 Januarij: 13 voet, 2 duim.
3 Januarij: 12 voet, 3 duim.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 4 Jan. 3 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 35 D.
Den 5 Jan. 3 El 7 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim gevallen 30 D.

Advertentiën.

Zie verder het Vervolg.

Vervolg van de

ARNHEMSCHE COURANT,

Van Zaturdag den 6 Januarij 1838.

In naam des Konings.

Verkooping bij Arrest op ONROEREND GOED, staande en gelegen binnen de stad *Doetinchem*, Kanton van dien naam, Arrondissement *Zutphen*, Provincie *Gelderland*; te weten van:

Een HUIS en WHERE, met PLAATSJE en SCHUURTJE daarachter, staande en gelegen binnen de stad *Doetinchem*, in de lange Heezenstraat, belendende Oost het Huis der Wed. *J. HENDRIKSEN*, West dat van *H. GREVEN*, en Noord de Schuur van laatstgenoemden; Kadastraal-Sectie *C* N°. 80.

Op prijs gesteld door de Executanten, en, bij de preperatoire toeschatting van den 2den der loopende maand, aan dezelven voorloopig toegewezen voor de som van *f* 220, onverminderd de lasten.

Executanten: De Echtelieden *HARMEN SCHUTTEN* en *HENDRICA AAGTEN*, Landbouwers, wonende onder de gemeente *Zelhem*, (de Vrouw onder adsistentie en authorisatie van haren Echtgenoot) hebbende tot praktizijn gesteld Mr. *JOHAN LEONARD STEENLACK*, Procureur bij de Regtbank van Eersten Aanleg van en wonende te *Zutphen*.

Beslagene partij: *REINIER te WELSCHER*, Kleedermaker te *Doetinchem*, in het beslagene perceel woonachtig, voor eigen hoofde, zoo mede als Vader en wettelijke Voogd zijner twee bij nu Wijlen *JOHANNA JALTINK* echtelijk verwekte nog minderjarige kinderen, met namen *JOHANNES WILLEBRORDUS ANTONIUS* en *BERNARDUS WILHELMUS te WELSCHER*.

Vorenstaand Arrest is daargesteld bij proces-verbaal van den Deurwaarder bij het Vredegeregt te *Doetinchem*, *JAN van GEFFEN*, mede aangenomen en beëedigd bij de meergemelde Regtbank, in dato 25 Julij 1837, en geregisteerd te *Doesborgh* den 27sten volgende, overgeschreven ten kantore van hijpotheken te *Zutphen* in dato 15 Augustus 1837, en ter griffie van de Regtbank meergemeld, in dato 21 Augustus [illegible] den Heeren *W.* [illegible] en *J. M. HEUSGES*, eerstgenoemde Burgemeester, laatstgenoemde Griffier bij het Vredegeregt te *Doetinchem*.

De drie vereischte afkondidigingen der memorie van lasten, om te komen tot den verkoop van het beslagene, hebben plaats gehad achtereenvolgens op Dingsdagen den 14den en 28sten November, en den 12den December 1837, ter rolle van geregtelijke uitwinning der meergemelde Regtbank, des voormiddags ten tien ure.

De voorloopige toeschatting heeft plaats gehad, zoo als hierboven is vermeld.

De définitieve toeschatting van het beslagene zal plaats hebben op Dingsdag den 27sten Februarij 1838, des voormiddags ten tien ure, ter rolle van geregtelijke uitwinningen, als gemeld.

In fidem:
J. L. STEENLACK,
Procureur.

In het *Kleefsche*, in *Gelderland*, of in de *Meijerij van den Bosch*, in een *goedkoope* plaats, Dorp of Buiten, waar gelegenheid is tot Jagt en Visscherij, wordt verlangd, in een huisgezin van eene der Protestantsche gezindheden, tegen een *matig* kostgeld, eene GEMEUBILEERDE KAMER, met Vuur Licht en Bediening, voor een JONGMENSCH; opzigt over zijn gedrag en eenige bezigheden, hetzij in het administratieve, den Landbouw, of in eene Fabrijk, al ware het, ten minste in den beginne, zonder salaris. Bij een aangenaam huisselijk verkeer, wenscht men tevens eenigen fatsoenlijken omgang buiten hetzelve. — Degenen, die daartoe genegen mogten zijn, adresseren zich, met vracht-vrije brieven, onder Letter H, bij den Boekdrukker *C. A. THIEME* te *Arnhem*.

Te Huur,

Om [illegible] den: Het aanzienlijk [illegible] gelegen nabij *Barneveld*, aan de passage op *Amersfoort*, *Scherpenzeel* en *Renswoude*, met deszelfs logeable HEERENHUIZINGE, bevattende onderscheidene VERTREKKEN, DOMESTIEKEN-KAMERS, ZOLDER, KEUKEN, KELDER en verdere GEMAKKEN. — Voorts ruime STALLING voor Paarden en Koebeesten, KOETSHUIS en TUINMANS-WONING. — Wijders MOES- en TUINGRONDEN, met Druiven- en Perziken-kasten, aanzienlijke BROEIJERIJ, BOOMGAARD, WEI- en BOUWLANDEN, lommerrijke en uitgestrekte WANDELINGEN, met opgaande Boomen en Hakhout beplant, alles op de nieuwste en aangenaamste wijze aangelegd, met loopend water doorsneden, en in zijn geheel omringd door water- en vischrijke Grachten.

Te bevragen ten kantore van den Notaris *H. MEIJ METTENBRINCK*, te *Barneveld* (Gelderland), en van den Makelaar *A. A. H. SWEIJS*, te *Amsterdam*. — Brieven *franco*.

Men verlangt, tegen den eersten Februarij aanstaande, eene KEUKENMEID, en, tegen den eersten Mei, eenen KOETSIER. Beide moeten bekwaam voor hunne werkzaamheden, en van goede getuigschriften voorzien zijn. — Men adressere zich in persoon, of met franco-brieven, aan den Tuinbaas *GERRIT BEUKERS*, op den Huize *Duinoog*, bij *Arnhem*.

Te Huur,

terstond te aanvaarden, een aanzienlijk BOVENHUIS, goed geschikt voor eene kleine huishouding, en voor een ZOMER- en WINTERVERBLIJF, bestaande in een voor- boven en daar achter SLAAPKAMER en KEUKEN, met alle gemakken en een vrijen opgang hebbende, staande even buiten de Stad *Zutphen*, in de Hoven, en een schoon uitzigt hebbende op dezelven. — Iemand, hiertoe inclineerende, vervoege zich, met franco-brieven, bij den eigenaar *H. ARENDSEN*, in de Hoven, bij *Zutphen*.

Al degenen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan wijlen Mejufvrouw *MARIA CLARA STORM*, Weduwe van den Heer *OBBE SIKKES BANGMA*, onlangs te *Arnhem* overleden, gelieven daarvan voor 1°. Februarij eerstkomende opgave te doen ten kantore van den Notaris *BLOMMAN*, te *Amsterdam*.

Aanbesteding.

De Ondergeteekende zal, op Vrijdag den 19den Januarij aanstaande, des middags ten 12 ure, ten huize van den Kastelein *J. S. KAMPS*, *in het Gouvernement van Gelderland*, op de Groote Markt te *Arnhem*, uit de hand aanbesteden:

Het BOUWEN [illegible] den [illegible] bij bovengemelden Kastelein *J. S. KAMPS*, ter lezing zullen liggen.

Velp, den 5den Januarij 1838.

E. IENNE,
Architect.

De COUPONS WERKELIJKE SCHULD, verschenen 1 Januarij 1838, van de Administratie-kantoren der Heeren *KETWICH en VOOMBERGH*, en Wede. *BORSKI*, en *S. en D. SAPORTAS*, te *Amsterdam*, worden van heden af BETAALD bij de Ondergeteekenden, als derzelver Correspondenten.

Voorts kunnen de Talons worden ingediend ter bekoming van NIEUWE BLADEN COUPONS, van 5 pCt. RUSSISCHE CERTIFICATEN, in Zilver, 4e Serie.

Arnhem, 4 Januarij 1838.

E. C. ENGELBERTS en COMP.
Commissionairs in Effecten en Wissels.

Magazijn van Galanteriën en Fer de Berlin.

De Ondergeteekende, uitgepakt bij *J. ROBERT* in het *Hôtel der Nederlanden* te *Arnhem*, heeft de eer het geachte Publiek te berigten, dat hij wederom vele NIEUWE GOEDEREN heeft ontvangen, zoo wel voor Heeren als voor Dames, waaronder ook eene partij nieuw-modische INKTKOKERS, HAARD-STELLEN en PARAPLUIE-STANTAARDS, benevens vele andere tot dit vak behoorende artikelen. [illegible] het geëerde Publiek, en [illegible]

[illegible]

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Voor de Maand Januarij 1838.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem* den 9, 15, 21 en 27, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Keulen* den 10, 16, 22 en 28, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam* den 8, 14, 20 en 26, des morgens ten 9½ ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorp* en *Arnhem* den 7, 13, 19, 25 en 31, des morgens ten 7 ure.

ZUTPHEN. — De Gezigtkundige *MAGNUS MORUS* berigt het geëerde publiek, dat hij alhier te spreken, of te ontbieden is bij den heer *WEENINK*, in het Logement *den Hollandschen Tuin*, van Maandag den 8sten tot den 14den dezer, met een uitmuntend assortiment van GLAZEN, zoo wel in BRILLEN als voor GEZIGTKUNDIGE INSTRUMENTEN, en wat verder tot dit vak behoort. —

Aanzienlijke Boekverkooping.

De CATALOGUS der aanzienlijke VERZAMELING VAN BOEKEN, GLOBES, RARITEITEN, enz., alles nagelaten door den Wel Eerw. zeer Gel. Heer *B. E. G. VAN NIEL*, in leven Predikant en Instituteur te *Vaassen*, in *Gelderland*, is op *franco*-aanvrage, à *f* 1.00 te bekomen te *Amsterdam*: bij de Heeren *Schalekamp*, *van de Grampel en Bakker*, *Nayler en Comp.*, *J. H. Laarman*, *G. D. Bom*, *J. Radink*, *L. van Bakkenes*, *C. G. Sulpcke*, *Muller en Comp.* en *J. H. van Heteren*; Arnhem, *D. K. Muller en Comp.* en *J. A. Nyhoff*; Delft, *J. de Rooy*; Deventer, *J. de Lange*; Doesborgh, *Kets en Lambrechts*; Dordrecht, *Blussé en van Braam*; Groningen, *R. J. Schierbeek*; 's Hage, *Gebr. van Cleef*; Harderwijk, *T. Barends*; Leeuwarden, *L. Schierbeek*; Leyden, *C. C. van der Hoek* en *S.* en *J. Luchtmans*; Medemblik, *L. C. Vermande*; Rotterdam, *H. W. van Harderwijk* en *J. van Baalen*; Utrecht, *K. Bielevelt*, *J. Altheer* en *Oldenhoff*; Vaassen, *H. Eckmars*; Zutphen, *W. J. Thieme*, en te Zwolle, bij den Uitgever *W. E. Buitenweerd*.

*** Bij *L. E. BOSCH*, te *Utrecht*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

1. L. G. VISSCHER, Hoogleeraar aan de Universiteit te *Utrecht*, *Bydragen tot de oude Letterkunde der Nederlanden*, à *f* 4.50.
2. D. BUDDINGH, *Edda-Leer, of Handboek voor de Noordsche Mythologie*. Met eene plaat, à *f* 1,60.
   Daar de Noordsche Godenleer sedert eenigen tijd in ons land meer beoefend wordt, zal dit Handboek hoogst aangenaam voor de beoefenaars dier wetenschap zijn.
3. J. J. DODT VAN FLENSBURG, *Pogingen, om eene meer grondige beoefening der Geschiedenis van Nederland voor te bereiden*, à *f* 0,90.
   Voor de beoefenaars van onze Vaderlandsche Geschiedenis is dit werkje van veel belang.
4. T. VAN SPALL, *Wilhelmina*, à *f* 1.00.
   De Heer VAN SPALL is als schrijver te wel bekend, om dit zijn geschrift aan Leesgezelschappen en Leesbibliotheken te moeten aanbevelen. In onzen tijd, waarin over de afgescheidenen veel gesproken en geschreven wordt, zal dit werkje niet te onpas zijn.
5. *De Vijand van Muzijk en het Muzijk-feest te Ephyra*, twee Arabesken voor Muzijk-vrienden, van GUSTAV NICOLAÏ, uit het Hoogduitsch vertaald, à *f* 2,60.
   Deze twee Muzijkale Verhalen, waarvan vooral het eerste in Duitschland een diepen indruk gemaakt heeft, zijn in eenen aangenamen romantischen vorm gegoten, en voor alle klassen van beschaafde lezers en voor leesgezelschappen bijzonder aanbevelingswaardig.
6. *Les petits Livres du Père, l'Ami*. Premièrement publiés par la Société d'encouragement pour l'instruction élémentaire dans la province de Namur; nouvelle édition, revue et corrigée, à *f* 0,60.
   Dit nuttige boekje wordt onze Kostscholen en andere Opvoedingsgestichten aanbevolen.

*** Bij den Boekhandelaar *J. DE LANGE*, te *Deventer*, is van de pers gekomen en verzonden:

DE OVERIJSSELSCHE

ALMANAK

VOOR OUDHEID EN LETTEREN, 1838.

DERDE JAARGANG,

waarin de volgende stukken: *Over den oorsprong van het woord Goedbloed*. *Eene bijdrage tot de Etymologie van den Oud-Twentschen of Tubantischen Spraakvorm*, door J. WEELING. *Bijzonderheden omtrent den vroegeren toestand der landstreken aan den IJssel*, door P. C. MOLHUIJSEN. *Het Beleg van Deventer door Filips van Bourgondie in het jaar 1456*, door W. H. T. J. *Herbern van Putten, of de belegering van Puttenstein*, door E MOULIN. *Het oude regt en het huishoudelijke bestuur der Marke Woolde in Twenthe*. — *Aan J. Hiddes Halbertsma* (*Mei* 1837.) door Mr. B. W. A. E. SLOET tot Oldhuis. *Belangrijkheid der Overijsselsche Archieven, uit een mercantieel en wetenschappelijk oogpunt beschouwd*. — *Tollijst uit het midden der 14de Eeuw*, door J. VAN DOORNINCK. *Op de graven mijner dierbare ontslapenen*, door J. VAN VELSEN COSTER. *Lied* door G. TEN BRUGGENCATE H.Z. *Nog iets over den Hunneborg in Volte*, door J. HELDERMAN. *Arend toe Boecop op het Blokhuis te Genemuiden in den jare* 1572. — *Noodmunten van Kampen*, in 1578, *tijdens het beleg dier stad door den Graaf van Rennenberg geslagen*, door J. VAN DOORNINCK. *Wat Snorrepijperijen*, door T. W. VAN MARLE. *Op de late aankomst der Lente*. — *Het Schaakspel*, door Mr. P. BOSSCHA. *Impromptu* door AEGIDIUS ALBERTINUS: medegedeeld door Mr BEIJERMAN. *De oudste vertaling der Psalmen in het Nederlandsch*, door J. H HALBERTSMA. *De Wonderdocter*, door W. VAN DER LINDE HZ. *Bijvoegsel tot het stuk van den ouden toestand der IJsselstreken*, door P. C. MOLHUIJSEN.

In hetzelve komt voor eene afbeelding van den ouden omtrek der Stad *Deventer*; van den Aries of stormram der middeleeuwen; van het Kasteel van Genemuiden, en van Kamper Noodmunten in 1578.

*** Bij *L. E. BOSCH EN ZOON*, te *Utrecht*, is van de pers gekomen, en bij de voornaamste Boekhandelaars verkrijgbaar gesteld:

1°. MINIATUUR-

ALMANAK

voor 1838.

(*Tweede Jaargang.*)

Onder de in denzelven voorkomende dichtstukken ontmoet men er, onder vele andere, van de dichters J. LE FRANCQ VAN BERKHEIJ, R. H. VAN SOMEREN, D. J. DEN BEER POORTUGAEL, H. MARONIER, L. J. A. TOLLENS HZ., J. J. L. TEN KATE, H. H. DE GRAAF, J. A. VERNÉE, A. CLAVAREAU, S. J. VAN DEN BERGH, B. PH. DE KANTER, A. WINKLER PRINS, T. G. DUSSING VAN DER KOOGH en meer anderen; twee Muzijkstukken, een van den heer W. BROEDELET op de woorden van J. J. L. TEN KATE *Serenade aan Elvire*, en van wijlen D. SOETERIK, benevens 4 plaatjes en titelvignet versieren dit jaarboekje.

In karton, verguld op snede, en in een koker, à *f* 0,90.

2°. PORTEFEUILLE-

ALMANAK

voor 1838; á 15 Cents.

*** Bij *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is van de pers gekomen en in de voornaamste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld.

GELDERSCHE

VOLKS-ALMANAK,

voor het Jaar 1838;

DOOR

O. G. Heldring,

Predikant te Hemmen.

Met drie Plaatjes.

Vierde Jaargang.

INHOUD:

Op den dood van Nederlands geliefde Koningin. (*Dichtstukje*). — Kalender. — Stand der Bevolking van *Gelderland*. — MENGELWERK: De komst des Konings te *Arnhem*. — *Gelderland*. — De Woerd, een kerkhof der Batavieren, onder *Setten*. — Het lied des Doodgravers. — Over de zucht naar Oudlieden in onze dagen. — Vergankelijkheid, (*lierzang*). — De Nevelhorst onder *Didam*. — De Priester van *Oosterbeek*. — De Veluwschans. — Ontrouw gestraft. — De Eikenboom bij het slot *Doornenburg*. — Ridder WOESSING. — Het Huis Wildenborch. — Een zamenspraok van Meister MAORTEN BAORDMAN, aover den slegten tied. — En naober-praeutjen. — Een minnebrief van een' landman. — Des landmans MELCHIOR's gedachten over levenswijsheid. — Iets over CONSTANTIN HUYGHENS Boeren-huisingh tot *Beeckbergen*. — Iets over D. BAX. — Onder het afbeeldsel van mijn jongste zoontje. — Op den dood van mijnen zwager J. VERWEEL. — Het Roosje. — Een nacht in het ziekvertrek van L. C. V. E. T. — De Verrader. — Geldersche Hutspot.

De prijs op ordinair papier is . . . . *f* 0.75.
Dito in karton . . . . - 1.00.
Dito velin, verguld op snee en in koker . . . . . . - 1.80.

Van de vorige Jaargangen zijn nog enkele Exemplaren te bekomen.

---

† † § Bij *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is van de pers gekomen, en in alle Boekwinkels *gratis* verkrijgbaar gesteld:

BERIGT VAN INTEEKENING

EN

PROEVE VAN BEWERKING

VAN EEN

ALGEMEEN

WOORDENBOEK

VOOR DEN

MILITAIREN STAND,

uit te geven door

J. C. PILAAR,

Luit. der zee der 1ste Klasse,

en onder medewerking van kundige officieren van *alle* troepen, een' Chirurgijn-Majoor en een Regtsgeleerde

NB. NB. *Heeren Boekhandelaren, die nog geene opgave van de*
NB. *bij hen ingeteekende Exemplaren op bovenstaand werk hebben ingezonden, gelieven dit onverwijld te doen, onder couvert aan den Heer* G. PORTIELJE *te Amsterdam*.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.